

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията

Настоящият законопроект цели уреждане на последиците от Решение № 14/15.10.2020 г. по конституционно дело № 2/2020 г. на КСРБ, с което бяха обявени за противоконституционни чл. 208, ал. 1 от ЗУТ в частта „а за имоти, предвидени за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 – петнадесет години“ и чл. 215, ал. 6 от ЗУТ. С приетите изменения в ЗУТ, обнародвани в „Държавен вестник“, бр. 16 от 2021 г., Народното събрание се съобрази с частта от решението на КСРБ, свързана с чл. 215, ал. 6 от ЗУТ, но не уреди последиците от обявената за противоконституционна част от чл. 208, ал. 1 от ЗУТ. Със законопроекта се предлага изменение на чл. 208 от ЗУТ в изпълнение на Решение № 14/15.10.2020 г. по конституционно дело № 2/2020 г. на КСРБ. Предвиденият с разпоредбата 15-годишен срок за започване на отчуждителните производства за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 от ЗУТ е възприет за противоконституционен поради неговата прекомерност, установяваща несъответствие с основни принципи на правовата държава и нарушаване на справедливия баланс между нуждите на общия интерес и защитата на основните права на гражданите. Целта на предложените изменения на чл. 208 от ЗУТ е да се възстанови този баланс на интереси като се определи справедлив и изпълним срок за обезщетяване на собствениците на имоти, предназначени за обществени нужди.

Видът на обществената необходимост, диференцирана в досегашната разпоредба на чл. 208 от ЗУТ не следва да влияе на степента на намеса в правото на частна собственост, поради което определянето на различни срокове за спазване на чл. 17, ал. 5 от КРБ е явно несправедливо. По тази причина е предложено да се възстанови общия 5-годишен срок за отчуждаване, установен с приемането на ЗУТ. За начален срок на започване на отчуждителните производства безспорно следва да се приеме момента на влизане в сила на съответния подробен устройствен план. С изтичане на законовия срок собствениците на засегнатите имоти следва да придобият пълните права да изменят плана, при спазване на устройствените правила. По тази причина са предвидени промени в основанията за изменение на подробните устройствени планове в специалната хипотеза на изтекъл срок за отчуждаване.

Със законопроекта се извършва прецизиране на някои от текстовете, за които в хода на прилагането им е констатирано, че са неточни, непълни, неясни, водят до двусмислено тълкуване или са свързани с излишна административна тежест:

Разпоредбата на чл. 2а беше създадена със Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 16 от 2021 г.) в изпълнение на мерки за стандартизиране на изискваните документи при предоставяне на административни услуги по ЗУТ от Приложение № 2 към Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. Съгласно чл. 2а, ал. 1 Министерският съвет приема наредба, с която определя общите правила за организацията на административното обслужване по ЗУТ и утвърждава образци на документи за всички административни услуги, извършвани по реда и условията на този закон. Към настоящия момент общите правила за организация на административното обслужване в администрацията са уредени в Наредба за административното обслужване, приета с Постановление № 246 от 2006 г. (обн., ДВ, бр. 78 от 2006г., последно изм., бр. 90 от 2021 г.), с която вече са одобрени и образци на документи за предоставяне на стандартизирани административни услуги, някои от които са по ЗУТ. Наредбата за административното обслужване е приета от Министерски съвет на основание чл. 5а от Закона за администрацията. Във връзка с това с настоящия законопроект се предлага изменение в чл. 2а, ал. 1, с което за предвидената за издаване от Министерския съвет наредба, се препраща към наредбата по чл. 5а от Закона за администрацията. Изменението ще позволи действащата Наредба за административното обслужване да бъде изменена и допълнена.

Предвид случаите с трагични инциденти при реализиране на захранване с временни връзки на преместваеми обекти по чл. 56, ал. 1 от ЗУТ е предложено допълнение на чл. 147, като в ал. 1 се създава нова т. 18, с която се регламентира временните връзки към мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на обектите по чл. 56, ал. 1 и чл. 57, ал. 1, да се реализират с издаване на разрешение за строеж. Съответно с изменението в ал. 2 се определят изискванията, които трябва да бъдат представени за издаване на разрешение за строеж за временните връзки, както и се прецизират изискванията за издаване на разрешение за строеж за останалите обектите по ал. 1. Посоченото изменение ще гарантира в по-голяма степен завишаването на контрола върху издадените строителни книжа, с оглед изпълнението на основните изисквания към строежите, а именно: опазване здравето и живота на хората, безопасност и достъпност при въвеждането на строежите в експлоатация.

Предложеното изменение на чл. 144, ал. 1, т. 9 е във връзка с възникнали затруднения на органите на държавния здравен контрол при прилагането на закона. Разпоредбата е прецизирана като са разграничени правомощията на органите на официалния контрол върху храните по Закона за храните и на органите на държавния здравен контрол по Закона за здравето.

Необходимостта от изготвяне на настоящия законопроект се обосновава и от липсата на разпоредби в действащия ЗУТ, които да регламентират статута на строежите или части от тях, представляващи елементи на техническата инфраструктура по чл. 64, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 5 от ЗУТ, като транспортната техническа инфраструктура и съоръженията към нея (мостове, тунели, надлези, подлези, прелези и др.); преносните (довеждащите и отвеждащите) проводи (мрежи) и съоръженията към тях в неурегулирана територия; преносните (довеждащите и отвеждащите) проводи (мрежи) и съоръженията към тях в урегулирана територия; хидромелиоративните преносни (довеждащите и отвеждащите) проводи (мрежи) и съоръженията към тях и хидромелиоративните строежи, изградени за предпазване от вредното въздействие на водите, които отговарят на техническите правила и норми, но са изградени, реконструирани, ремонтирани без изискващите се строителни книжа - одобрени инвестиционни проекти и издадено разрешение за строеж.

Не са налице и разпоредби в действащия ЗУТ, които да определят статута на изградени, реконструирани, ремонтирани без изискващите се по ЗУТ строителни книжа - одобрени инвестиционни проекти и издадено разрешение за строеж, хидротехнически съоръжения и прилежащите им съоръжения.

Липсата на правна уредба, която да урежда горепосочените строежи води до невъзможност за регламентиране на необходимите ред и условия за определяне на статута им, а тяхното премахване е нецелесъобразно и икономически необосновано в случаите, в които същите са допустими по правилата и нормативите, действали по време на извършването им или съгласно действащите правила и нормативи. Посочените строежи по естеството си са с предназначение за трайно задоволяване на обществени нужди и са изцяло публична собственост, като голяма част от тях представляват национални обекти и/или обекти с национално значение, както и обекти с първостепенно общинско значение. Поради това със законопроекта се предвижда преходна разпоредба, която да определи необходимите условия за регламентиране статута „търпимост“ на горепосочените строежи, в резултат на което същите няма да подлежат на премахване и забрана за ползване. За да се защити обществения интерес, в законопроекта са регламентирани действията, които трябва да предприемат възложителите и документите,

които са необходими, за да се гарантира, че такива строежи отговарят на установените в закона съществени изисквания към строежите.

Законопроектът не налага необходимостта от допълнителен финансов ресурс за неговото прилагане.

Със законопроекта не се транспонират актове на Европейския съюз, поради което не се налага по него да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.